

Қазақстан Республикасы
Индустрия және
инфрақұрылымдық даму
министрлігі

Қазақстан Республикасы
Төтенше жағдайлар
министрлігі

Нұр-Сұлтан қаласы

Нұр-Сұлтан қаласы

2022 жылғы « 5 » шілде
№ 389

2022 жылғы « 15 » шілде
№ 283

БІРЛЕСКЕН БҰЙРЫҚ

Іздестіру және құтқару жөніндегі ұлттық жоспарды бекіту туралы

Халықаралық Азаматтық авиация туралы халықаралық стандарттар Конвенциясының және Халықаралық Азаматтық авиация ұйымының (бұдан әрі – ИКАО) ұсынылатын практикасының 12-қосымшасына, ИКАО халықаралық авиациялық және теңіз іздестіру мен құтқару жөніндегі басшылықты ұйымдастыру мен басқарудың бірінші томының 5.2.11-тармағына (IAMSAR Manuals, DOC 9731, 2019 жылғы басылым), ИКАО Еуропалық іздеу және құтқару жоспарына (EUR Doc 039) сәйкес, **БҰЙЫРАМЫЗ:**

1. Осы бірлескен бұйрыққа қосымшаға сәйкес Қазақстан Республикасында іздестіру және құтқару жөніндегі ұлттық жоспар бекітілсін.
2. Осы бірлескен бұйрықтың орындалуын бақылау жетекшілік ететін Қазақстан Республикасының Индустрия және инфрақұрылымдық даму вице-министріне жүктелсін.
4. Осы бірлескен бұйрық қол қойылған күннен бастап күшіне енеді.

Қазақстан
Республикасының
Индустрия және
инфрақұрылымдық даму
министрі

Қ. Өскенбаев

Қазақстан
Республикасының
Төтенше жағдайлар
министрі

Ю. Ильин

Қазақстан Республикасы
Индустрия және инфрақұрылымдық даму
министрінің
2022 жылғы « 5 » шілде
№ 389

Қазақстан Республикасы Төтенше
жағдайлар министрінің
2022 жылғы « 15 » шілде
№ 283
бірлескен бұйрығымен
бекітілген

Қазақстан Республикасында іздестіру және құтқару жөніндегі ұлттық жоспар

Алғысөз

Осы Қазақстан Республикасында іздестіру және құтқару жөніндегі ұлттық жоспар (бұдан әрі - ІҚҰЖ) Қазақстан Республикасындағы қолданыстағы ұшуды іздестіру-құтқарумен қамтамасыз ету жүйесі туралы ұлттық және халықаралық авиациялық қоғамдастыққа ұсыну мақсатында әзірленді. Жоспар Халықаралық Азаматтық авиация туралы конвенцияға «Іздеу және құтқару» 12-қосымшасының ережелері, Авиациялық және теңіз іздеу және құтқару жөніндегі нұсқаулық (IAMSAR Manuals, DOC 9731, 2019 жылғы басылым), Еуропалық іздеу және құтқару жоспары (EUR Doc 039), төтенше жағдайларды іздеу және құтқару және жою саласындағы ұлттық заңнама негізінде әзірленді.

ІҚҰЖ іздестіру-құтқару қызметінің жұмысы қалай қамтамасыз етілетінін, ұйымдастырылатынын және қолдау көрсетілетінін сипаттайды. Іздестіру мен құтқарудың әрбір ауданына әзірленген іздестіру-құтқару операцияларын (жұмыстарын) жүргізуді ұйымдастыру жоспарлары ІҚҰЖ-ға қосымша болып табылады. Мұндай жоспарларды Үйлестіру кеңесінің басшысы, азаматтық қорғау саласындағы уәкілетті органның облыстық аумақтық бөлімшесінің басшысы және Үйлестіру кеңесінің құрамына кіретін мемлекеттік авиация саласындағы уәкілетті органның өкілі бекітеді.

Ұшуды іздестіру-құтқарумен қамтамасыз етудің қолда бар жоспарлары туралы ақпаратқа қолжетімділікті арттыру мақсатында ІҚЖ (ж) ұйымдастыру жоспарлары ұлттық өнім беруші – «Қазаэронавигация» РМК-ның интернет-ресурсында орналастырылады.

ІҚҰЖ-да пайдаланылған анықтамалар мен қысқартулар осы ІҚҰЖ-дың 5-қосымшасында көрсетілген.

1-тарау. Ұшуды іздестіру-құтқарумен қамтамасыз ету жүйесі туралы стратегиялық ұсыну

1-параграф. Жүйенің жалпы тұжырымдамасы

1. Қазақстан Республикасының халықаралық міндеттемелерін негізге ала отырып, адамдардың, атап айтқанда, авиациялық және теңіз қызметі салаларында апатқа ұшыраған адамдардың өмірін құтқарудың зор маңызы танылады. Осыған байланысты Қазақстан Республикасы өз аумағында іздестіру және құтқару жүйесінің жұмыс істеуінің құқықтық шеңберін белгіледі және адами, материалдық және қаржы ресурстарын бөлуді қоса алғанда, оны қолдауда бірқатар ұйымдастыру іс-шараларының орындалуын қамтамасыз етті.

2. Іздестіру мен құтқару Қазақстан Республикасының бүкіл аумағында және іздестіру мен құтқару аудандары белгіленетін Каспий теңізінің іргелес акваториясында ұйымдастырылады. Іздестіру және құтқару аудандарының шекаралары ұшу ақпаратының аудандарына не жергілікті диспетчерлік пункттердің не облыстардың жауапкершілік аудандарына не іздестіру-құтқару ӘК іс-қимыл радиустарына сәйкес келеді (іздестіру және құтқару аудандарының шекаралары туралы ағымдағы ақпарат осы жоспарға 1-қосымшада жазылған).

3. Ұшуды іздестіру-құтқарумен қамтамасыз етудің жауапкершілік ауданына кіретін Қазақстан Республикасының бүкіл аумағында және Каспий теңізінің іргелес акваториясында ұшуды іздестіру-құтқарумен қамтамасыз етудің болуы қамтамасыз етіледі:

кұрлықта, теңізде және ауада іздестіру-құтқару операцияларын бастауға және үйлестіруге қабілетті іздестіру және құтқару үйлестірушілері, тәулігіне 24 сағат, аптасына жеті күн;

іздестіру-құтқару операцияларын үйлестірушілердің сұрау салуы бойынша іздестіру-құтқару операцияларын жүргізу үшін қол жетімді, тиісті түрде орналасқан және дайындалған жердегі, теңіздегі және әуедегі іздестіру-құтқару күштері мен құралдары;

іздестіру-құтқару күштері және белгіленген іздестіру және құтқару аудандары бойынша және көрші өңірлерге көмек көрсету мақсатында операциялар жүргізуге қабілетті алыс қашықтықтағы құралдар.

4. Ұшуды іздестіру-құтқарумен қамтамасыз ету мыналарды қамтиды:

1) іздестіру-құтқару күштері мен құралдарының, ӘҚҚ (ӘҚБ) органдарының кезекшілігін ұйымдастыру;

2) іздестіру-құтқару күштері мен құралдарын авариялық-құтқару мүлкімен және жарағымен жарактандыру;

3) ӘК және ұшу құрамын құтқару және тіршілікті қамтамасыз ету құралдарымен жарактандыру.

5. Іздестіру-құтқару операциялары (жұмыстары) (бұдан әрі – ІҚО (Ж)) оған жақын арада өлім қаупі төніп тұр деп есептелетін немесе болып табылатын

(есептелетін) адамдарды іздеуді және оларға көмек көрсетуді қамтиды. Екі операция – іздеу және құтқару – екі операцияның мөлшері мен күрделілігіне, сондай-ақ қолда бар персонал мен жабдыққа байланысты әр түрлі болуы мүмкін. Іздеу және құтқару, іс-әрекет адам өмірін қорғау іс-әрекетінен бөлінбейтін жағдайларды қоспағанда, мүлікті құтқаруды немесе сақтауды қамтымайды.

6. ІҚО (Ж) апатқа ұшырау жағдайындағы немесе апатқа ұшыраған ӘК жолаушылары мен экипаждарын құтқару мақсатында ұйымдастырылады және жүргізіледі. Бұл функция әр түрлі органдар мен ұйымдардың (төменде сипатталған) келесі әрекеттердің кейбірін немесе барлығын үйлесімді орындау қабілетіне байланысты жүзеге асырылады:

1) апатқа ұшыраған немесе көмекті қажет ететін әуе кемелерінің бортындағы адамдар туралы толық ақпарат алуға, мониторинг жүргізуге, осындай ақпаратты зерттеуге және бағалауға;

2) тиісті іздестіру-құтқару күштері мен құралдарын өрістетуге, олар мен операциялардың тиісті үйлестірушілері арасында байланыс орнатуға;

3) іздестіру-құтқару күштері мен құралдарын ұдайы әзірлікте ұстауға міндетті;

4) құтқарылған адамдарды қауіпсіз жерге жеткізуге міндетті.*

7. Жоспар теңізде және құрлықта қазақстандық іздестіру және құтқару ауданында (РПК) жүргізілетін барлық іздестіру-құтқару жұмыстарын қамтиды (1-қосымша (SRR картасы)).

2-параграф. Қазақстан Республикасында іздестіру және құтқару жөніндегі ұлттық жоспарының қолданылу аясы

8. Қазақстан Республикасында іздестіру және құтқару жөніндегі ұлттық жоспар Халықаралық Азаматтық авиация Конвенциясының 12-қосымшасы, Авиациялық және теңіз іздеу және құтқару жөніндегі нұсқаулық (IAMSAR Manuals, DOC 9731, 2019 жылғы басылым), Еуропалық іздеу және құтқару жоспары (EUR) негізінде жасалған ұлттық нормативтік құқықтық актілерде көрсетілген негізгі ережелерді сипаттайды (Doc 039), төтенше жағдайларды іздеу және құтқару және жою саласындағы ұлттық заңнама. Бұл құжаттар іздестіру-құтқару операцияларын басқару бойынша егжей-тегжейлі талаптарды қамтиды.

* Қауіпсіз орын - құтқару операциялары аяқталған және қайда деп есептелетін орын:

а) жәбірленушінің қауіпсіздігі немесе өмірі енді қауіп төндірмейді;

б) адамның негізгі қажеттіліктерін (тамақ, баспана және медициналық қажеттіліктер сияқты) қанағаттандыруға болады;

в) зардап шегушіні келесі немесе соңғы межелі пунктке тасымалдау ұйымдастырылуы мүмкін.

9. Осы жоспар шеңберінде іске асырылатын іздестіру-құтқару операциялары:

ұшуды іздестіру-құтқарумен қамтамасыз ету (әуеайлақта және әуежай маңында ұшуды авариялық-құтқарумен қамтамасыз етуді қоса алғанда);

әуе кемесінің бортындағы адамдарға, оның ішінде апат орнындағы немесе оған жақын жердегі адамдарға алғашқы көмек көрсету (мысалы, алғашқы медициналық көмек немесе кеңес беру, медициналық эвакуация, аман қалғандар үшін қажетті тамақпен немесе киіммен қамтамасыз ету);

құтқарылған адамдарды қауіпсіз жерге немесе қосымша көмек көрсетілетін жерге жеткізу немесе қажет болған жағдайда оларды одан әрі тасымалдау ұйымдастырылады;

адамдардың өмірін құтқарумен бір уақытта жасалуы мүмкін мүлікті сақтау.

10. Бұл жоспар іздестіру-құтқару операцияларының не қызметтің мынадай түрлерін қамтымайды:

санитариялық авиация қызметтері;

табиғи сипаттағы төтенше жағдайларды жою кезінде іздестіру-құтқару жұмыстарын жүргізу;

жауынгерлік іздестіру-құтқару операциялары немесе әскери инфрақұрылымды қалпына келтіру операциялары сияқты әскери операциялар;

әуе көлігін пайдалану нәтижесінде туындаған жағдайлардан басқа жағдайларға байланысты іздестіру-құтқару операцияларының кез келген түрлері;

адамдардың өміріне немесе денсаулығына немесе олардың меншігіне қауіп төндіретін немесе әдеттегі басқару процесін бұзатын тәртіпсіздіктер, көтерілістер немесе басқа төтенше жағдайлар кезінде көмек.

3-параграф. Қазақстан Республикасында іздестіру және құтқару жөніндегі ұлттық жоспарының мақсаттары

11. ІҚҰЖ мақсаты-әуеде, теңізде немесе құрлықта апатқа ұшыраған әуе кемелерінің бортындағы адамдар үшін жоспарланған және ұлттық деңгейде үйлестірілген іздестіру-құтқару ден қоюына ықпал ету. ІҚҰЖ іздестіру-құтқару қызметін тиімді жүргізуге және жақсартуға өз үлесін қосатын қызметтер мен ұйымдар арасындағы ынтымақтастық шеңберін, оның ішінде жергілікті жердегі операцияларды, жоспарлауды, оқытуды және оқу-жаттығуларды сипаттайды. ЖПҚЖ жоспарының басқа мақсаттары:

ішкі қажеттіліктерге жауап беретін және халықаралық міндеттемелерге сәйкес келетін Қазақстан Республикасы үшін ұшуды іздестіру-құтқарумен қамтамасыз ету жүйесін тиімді үйлестіруді және басқаруды қамтамасыз ететін басқару және қадағалау құрылымын ұсыну;

ІҚО жүйесін қамтамасыз ететін немесе қолдау көрсететін мемлекеттік органдардың, кәсіпорындар мен ұйымдардың рөлі мен міндеттерін сипаттайды;

барлық қатысушылардың тиімділігін, үнемділігін және қауіпсіздігін арттыру үшін Қазақстандағы қызметтердің іздестіру-құтқару операцияларының мақсаттарын, басымдықтарын және күтілетін нәтижелерін және оларды мерзімді қайта қарау және түзету жөніндегі шараларды айқындайды;

ІҚО ұлттық жауапкершілік аумағын сипаттайды;

іздестіру-құтқару операцияларын жүргізуге арналған құралдарды, персоналды және жабдықты сипаттайды;

оқытуды қамтамасыз ету үшін белгіленген талаптарды, біліктілік стандарттарын және жұмысқа тартылған персоналды сертификаттау рәсімдерін баяндайды.

12. Ұшуды іздестіру-құтқарумен қамтамасыз етуге байланысты көрсетілетін қызметтерді қаржыландыру келесі түрде жүзеге асырылады.

«Қазақстан Республикасы әуе кеңістігін пайдалану және авиация қызметі туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес Қазақстан Республикасының аумағында кез келген мемлекеттің әуе кемелерін, жолаушылар мен экипаж мүшелерін іздестіру және құтқару жөніндегі жұмыстар мемлекеттік бюджет есебінен жүзеге асырылады. ІҚО (Ж) ұйымдастыру және жүзеге асыру кезінде олардың құзыретіне және жарғысына сәйкес мемлекеттік органдардың (кәсіпорындардың) күштері мен құралдары, сондай-ақ іздестіру және құтқару ауданындағы әуе кемелерінің экипаждары тартылады және пайдаланылады.

Осы ережелерді негізге ала отырып, ІҚО (Ж) жүргізуге тартылатын мемлекеттік органдардың күштері мен қаражаты мемлекеттік бюджеттен қаржыландырылатын болады.

Бұдан басқа, ӘК ІҚО (Ж)-ға қатысқан азаматтық авиация ұйымдарына іздестіру-құтқару ӘК-ні көтеруге команда беру кезеңінде және ІҚО (Ж) -ны бітіргені немесе тоқтата тұрғаны туралы хабарлағанға дейін және тартылған ӘК-ні бастапқы орналасқан жеріне қайтарғанға дейін туындаған іздестіру-құтқару жұмыстарына арналған шығыстар мемлекеттік бюджет есебінен өтеледі).

13. Қазақстан Республикасының іздестіру-құтқару ауданы аумағының едәуір көлемін және оны кезекші іздестіру-құтқару әуе кемелерінің іс-қимыл аймақтарымен жабу қажеттілігін ескере отырып, азаматтық авиацияда іздестіру-құтқару әуе кемелерінің кезекшілігін қамтамасыз ету аэронавигациялық қызмет көрсеткені үшін алымдар есебінен жүзеге асырылады.

14. Басқа мемлекеттердің сұрау салуы бойынша көмек беруге арналған іс-шараларды қаржыландыруға қатысты, әдетте, Қазақстан Республикасы жасасқан шарттарға сәйкес мұндай шығыстарды Қазақстан Республикасы дербес өтейді.

4-параграф. Халықаралық міндеттемелер

15. Азаматтық авиация мақсаттары үшін Қазақстан Республикасының іздестіру және құтқару жүйесі Қазақстан Республикасы Үкіметінің мынадай халықаралық конвенциялар мен нұсқаулықтарды сақтауына негізделген:

Халықаралық Азаматтық авиация туралы конвенция (1944 ж., бұдан әрі-Конвенция) және оған 12 «Іздестіру және құтқару» қосымшасы;

Халықаралық авиациялық және теңіз іздеу және құтқару жөніндегі нұсқаулық (IAMSAR), 1, 2 және 3 том.

16. Конвенцияның әрбір Уағдаласушы тарапына әуе кемелері апат сатысында болған жағдайда қажетті тетіктердің болуын қамтамасыз ету және апатқа ұшыраған адамдарды құтқару үшін жауапкершілік аймағында көмек шараларын үйлестіру жөніндегі міндеттемелерді жүктейді.

17. Халықаралық авиация және теңіз іздеу және құтқару жөніндегі нұсқаулық (IAMSAR) Мемлекеттерге халықаралық азаматтық авиация туралы конвенцияға сәйкес қабылдаған іздестіру-құтқару операциялары мен міндеттемелеріне өз қажеттіліктерін қанағаттандыруға көмектесуге арналған. Басшылық іздестіру және құтқару жүйелерінің жұмыс істеуін ұйымдастыруға және қамтамасыз етуге авиациялық және теңіз көлігі үшін басшылық қағидаттарын ұсынады. Мемлекеттерге іздеу және құтқару қызметтерін дамыту және жақсарту, көрші мемлекеттермен ынтымақтастық орнату және сайып келгенде олардың іздеу қызметтерін ғаламдық іздеу және құтқару жүйесінің бөлігі ретінде қарау ұсынылады.

5-параграф. Ұлттық заңнама

18. Қазақстан Республикасы «Азаматтық қорғау туралы» Қазақстан Республикасының Заңын қабылдады, ол азаматтық қорғау жөніндегі іс-шараларды жүргізу процесінде туындайтын қоғамдық қатынастарды реттейді, табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдайлар мен олардың салдарларының алдын алуға және оларды жоюға, төтенше жағдай аймағындағы халыққа шұғыл медициналық және психологиялық көмек көрсетуге, өрт және өнеркәсіптік қауіпсіздікті қамтамасыз етуге бағытталған, сондай-ақ табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдайларды құру мен олардың жұмыс істеуінің негізгі міндеттерін, ұйымдастырушылық қағидаттарын, мемлекеттік материалдық резервті қалыптастыру, сақтау және пайдалану, авариялық-құтқару қызметтері мен құралымдарын ұйымдастыру және олардың қызметін айқындайды.

19. 2010 жылы «Қазақстан Республикасының әуе кеңістігін пайдалану және авиация қызметі туралы» Қазақстан Республикасының Заң қабылданды, оның 13-тарауы әуе кемелерін, олардың жолаушылары мен экипаж мүшелерін іздестіру мен құтқаруды ұйымдастыру негіздерін айқындайды. Осы Заңды іске асыру үшін Қазақстан Республикасы Үкіметі Қазақстан Республикасының

аумағында ұшуды іздестіру-құтқарумен қамтамасыз етуді ұйымдастыру жөніндегі қағидаларды қабылдады (Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2011 жылғы 4 қарашадағы № 1296 қаулысы) (бұдан әрі – ІҚО қағидалары), олар Халықаралық азаматтық авиация туралы конвенцияға 12-қосымша негізінде әзірленді. ІҚО қағидалары:

1) авариялық хабардар ету тәртібі, апатқа ұшырау жағдайындағы немесе апатқа ұшыраған әуе кемелерін, сондай-ақ олардың жолаушылары мен экипаж мүшелерін іздестіру мен құтқаруды ұйымдастыру схемасы;

2) әуе қозғалысына қызмет көрсету, әуе қозғалысын басқару органдарының, іздестіру-құтқару командаларының, мемлекеттік органдардың авариялық-құтқару қызметтерінің, әуе кемелерін пайдаланушылардың персоналына және қажетті жабдықпен және байланыс құралдарымен жарақтандыруға қойылатын талаптар;

3) іздестіру-құтқару операцияларын жүргізу жоспарын әзірлеу, келісу және бекіту тәртібі;

4) Қазақстан Республикасының аумағында іздестіру-құтқару қызметін бірлесіп құратын барлық мемлекеттік органдар, әуе қозғалысына қызмет көрсету, әуе қозғалысын басқару органдары, іздестіру-құтқару командалары, мемлекеттік органдардың авариялық-құтқару қызметтері, әуе кемелерін және әуежайларды пайдаланушылар арасында жауапкершілікті бөлу және іс-шараларды ұйымдастыру болып табылады;

5) азаматтық авиация ұйымдарының іздестіру-құтқару операцияларын (жұмыстарын) жүзеге асыруы және оларды қамтамасыз етуге қатысуы кезіндегі шығындарын өтеу тәртібі.

20. Бұдан басқа, іздестіру-құтқару операцияларын жүргізуге қатысты ережелер әуе қозғалысын ұйымдастыру және қызмет көрсету жөніндегі Нұсқаулық, Азаматтық авиация саласындағы ұшуды жүргізу қағидалары, Ұшуды авариялық-құтқарумен қамтамасыз ету қағидалары және басқа да актілер сияқты әртүрлі Қағидаларда, нұсқаулықтар мен рәсімдерде егжей-тегжейлі көрсетілген.

6-параграф. Халықаралық ынтымақтастық

21. Қазақстан Республикасының іздестіру және құтқару ауданы Ресей Федерациясының РПҚ-мен, Қытай Халық Республикасымен, Қырғыз Республикасымен, Өзбекстан Республикасымен, Түркіменстан Республикасымен, Әзербайжан Республикасымен шектеседі. 2-қосымшада Қазақстан Республикасы авиациялық іздестіру және құтқару саласындағы халықаралық келісімдер, сондай-ақ іздестіру және құтқару кезінде үйлестіруге ықпал ететін басқа елдермен жасалған жалпы сипаттағы басқа да халықаралық келісімдер санамаланған.

22. Апатқа ұшырау жағдайындағы немесе апатқа ұшыраған ӘК-ге қажетті көмек көрсету үшін Қазақстан Республикасының аумағына жол беріледі:

- 1) басқа мемлекеттердің іздестіру-құтқару күштері мен құралдары;
- 2) осы ӘК иелері мен пайдаланушылары;
- 3) апатқа ұшырау жағдайындағы немесе апатқа ұшырағандардың барлығы тіркелген мемлекеттің билігі.

Шетелдік іздестіру-құтқару ӘК-іне рұқсат беру тәртібі Қазақстан Республикасының әуе кеңістігін пайдалану қағидаларында белгіленеді. Арнайы (дипломатиялық) рұқсаттарды Қазақстан Республикасының Сыртқы істер министрлігі іздестіру-құтқару операцияларын жүргізуге тартылған мемлекеттік және эксперименттік әуе кемелерінің біржолғы ұшуын орындауға береді. Азаматтық мәртебесі бар шетелдік іздестіру-құтқару әуе кемелерінің ұшуын орындауға рұқсат беруге жауапты орган Қазақстан Республикасының Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрлігінің Азаматтық авиация комитеті болып табылады.

Шет мемлекеттердің жердегі іздестіру-құтқару командаларына рұқсат беру тәртібі, егер Қазақстан Республикасының осындай мемлекеттермен халықаралық шарттарында өзгеше тәртіп белгіленбесе, Қазақстан Республикасының заңнамасында айқындалады.

23. Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2015 жылғы 20 сәуірдегі № 243 қаулысымен бекітілген Қазақстан Республикасының азаматтық авиациясындағы формальдылықтарды оңайлату мақсатында рәсімдерді белгілеуге жәрдемдесуге арналған шаралар жиынтығын білдіретін халықаралық әуе тасымалдары кезіндегі формальдылықтарды оңайлату бағдарламасымен Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2015 жылғы 20 сәуірдегі № 243 қаулысымен бекітілген халықаралық әуе тасымалдары кезіндегі формальдылықтарды оңайлату бағдарламасында Қазақстан Республикасының аумағында әуе тасымалдарын жүргізу үшін қажетті білікті іздестіру операцияларын жүргізу, құтқару, авиациялық оқиғаны тексеру, әуе кемесінің жоғалуына немесе зақымдалуына байланысты мүлікті жөндеу немесе құтқару.

24. Іздестіру-құтқару әуе кемелерінің Қазақстан Республикасының әуе кеңістігіне кіруі үшін талап етілетін барлық рәсімдер Қазақстан Республикасының аэронавигациялық ақпарат жинағында көрсетілген (www.ans.kz/en/ais/eaip).

7-параграф. Іздеу және құтқару жүйесін басқару және қадағалау

25. Қазақстан Республикасындағы іздеу және құтқару жүйесі стратегиялық, тактикалық және жедел тараптарды қамтиды.

26. Стратегиялық деңгейде ІҚО ұлттық жүйесінің халықаралық талаптарға сәйкестігі қамтамасыз етіледі, оның шеңберінде тактикалық деңгейде шешімдер қабылданатын саясат белгіленеді.

27. Тактикалық деңгейде ресурстарды бөлуді, ағымдағы операцияларды жоспарлау мен үйлестіруді және қажет болған жағдайда қосымша ресурстарды

сатып алуды қоса алғанда, іздестіру-құтқару операцияларын басқару жүзеге асырылады, сондай-ақ оқыту жүргізіледі.

28. Жедел деңгейде мүдделі органдар мен ұйымдар оқиға орнында және онымен байланысты облыстарда жүргізілетін практикалық жұмысты басқарады.

29. Бұл бөлімде басқарудың осы үш деңгейі бойынша басшылық және қадағалау құрылымы сипатталады.

30. Әуе көлігі саласындағы іздестіру және құтқару жүйесіндегі саясатты айқындау Қазақстан Республикасы Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрлігіне (бұдан әрі – ҚР ИИДМ), атап айтқанда оның құрылымдық бөлімшесі - Азаматтық авиация комитетіне жүктеледі. Жүйені әзірлеу және оның жұмыс істеуін жақсарту шеңберінде «Қазақстанның авиациялық әкімшілігі» АҚ, «Қазаэронавигация» РМК, «Қазавиакұтқару» АҚ және басқа да ұйымдардың техникалық персоналы тартылады. Іздестіру және құтқару жүйесіндегі саясатты айқындау авариялық – құтқару қызметтері мен құралдарының қолда бар ресурстарын тиісінше тиімді пайдалану мақсатында азаматтық қорғау саласындағы уәкілетті органмен – Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар министрлігімен (бұдан әрі – ҚР ТЖМ) және мемлекеттік авиация саласындағы уәкілетті органмен – Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігімен үйлестіріледі.

31. Іздеу және құтқару жүйесін басқару:

Қазақстан Республикасының аумағында ұшуды іздестіру-құтқарумен қамтамасыз етуге жалпы басшылықты Үйлестіру кеңесі жүзеге асырады;

Үйлестіру кеңесі консультативтік-кеңесші орган болып табылады және ҚР ИИДМ, ҚР ТЖМ және Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің бірлескен шешімімен құрылады;

Үйлестіру кеңесін – ҚР ИИДМ Азаматтық авиация комитетінің өкілі басқарады;

Үйлестіру кеңесінің құрамына кіретін лауазымды адамдар іздестіру және құтқару жүйесін жақсарту жөніндегі ұлттық үйлестірушілер болып табылады, олар іздестіру-құтқару қызметін құруға және оның жұмысын қамтамасыз етуге және аталған қызметтің жұмысын жоспарлауды тиісінше үйлестіруге жауапты болады.

32. Ұшуды іздестіру-құтқарумен қамтамасыз етуді қадағалау (бақылау): Қазақстан Республикасында ұшуды іздестіру-құтқарумен қамтамасыз етуді қадағалаудың (бақылаудың) бірнеше деңгейі бар.

Қадағалау (бақылау) - бұл көрсетілетін қызметтерді жеткізушінің қолданылатын ережелерді сақтайтынын және пайдалану сипаттамалары мен қауіпсіздігінің қолайлы деңгейіне жететінін және бұл осындай өкілеттіктер заңнамада көзделген мемлекет берген өкілеттіктерге сәйкес жүзеге асырылатынын тексеру процесі.

33. Практикалық тұрғыдан тиімді қадағалау (бақылау) елдің бүкіл аумағында, сондай-ақ егемендігі айқындалмаған аудандарда есеп берудің,

тәуекелдерді басқарудың және ұшу қауіпсіздігін қамтамасыз етудің өмірлік маңызды құрамдас бөлігі болып табылады, бірақ Қазақстан Республикасы әуе қозғалысына қызмет көрсетудің барлық түрлерін (Каспий теңізі) ұсынуды жүзеге асырады.

34. Халықаралық қадағалау: іздестіру мен құтқарудың авиациялық қызметтері келісілген хаттамалар мен өзара түсіністік туралы меморандумдар негізінде Халықаралық Азаматтық авиация ұйымы (ИКАО) тарапынан мерзімді халықаралық тексеруге жатады.

35. Іздестіру мен құтқарудың авиациялық үйлестіру орталығының (бұдан әрі - ІҚҰО) қызметтерін (функцияларын) ұсынуды қадағалау:

ІҚҰО функцияларын беруді қадағалау «Қазақстанның авиациялық әкімшілігі» АҚ-ның міндеті болып табылады. ІҚҰО-ны қадағалауды персоналдың біліктілік деңгейін, тиісті жабдықтың және рәсімдердің болуын қоса алғанда, жыл сайынғы ІҚҰО инспекциялары түрінде жүзеге асырады.

36. ІҚО (Ж) жедел жоспарларына енгізілген іздестіру-құтқару бөлімшелерін қадағалау: «Қазақстанның авиациялық әкімшілігі» АҚ мынадай іздестіру-құтқару авиациялық бөлімшелерін қадағалауды жүзеге асырады:

азаматтық тікұшақ бөлімшелері не қозғалмайтын қанаты бар әуе кемелері бар бөлімшелер;

әуежайлардың авариялық-құтқару бөлімшелері (медициналық бөлімшелерді қоса алғанда);

халықаралық іздеу және құтқару жүйесінің (КОСПАС-САРСАТ) іздеу және құтқару байланыс нүктесі.

Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің, ҚР ТЖМ және Қазақстан Республикасы Ұлттық қауіпсіздік комитетінің қарамағындағы өзге де авиациялық бөлімшелердің заңнамаға сәйкестігін көрсетілген ведомстволардың тиісті қадағалау органдары тексереді.

37. ҚР ТЖМ облыстық департаменттерінің жерүсті іздестіру-құтқару командаларын қадағалауды (ІҚО жедел жоспарларына енгізілген) ҚР ТЖМ тиісті бөлімшелері жүзеге асырады.

38. Жүйелік деңгейде қадағалау: үйлестіру кеңесі, басқалармен қатар, тиімділіктің негізгі өлшемдері бойынша ұлттық іздестіру және құтқару жоспарының және тұтастай іздестіру және құтқару жүйесінің тиімділігі мен барабарлығына бағалау жүргізеді және туындаған талаптарға, жаңа технологиялар мен басқа да факторларға сәйкес ІҚО жүйесіндегі жақсартулар бойынша ҚР ИИДМ, ҚР ТЖМ және Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігіне ұсынымдар береді.

8-параграф. Ұшуды іздестіру-құтқарумен қамтамасыз ету жүйесіндегі мемлекеттік органдар мен ұйымдардың рөлі мен міндеттері

39. Қазақстан Республикасының іздестіру мен құтқару саласындағы ұлттық және халықаралық міндеттемелеріне сәйкес Қазақстан

Республикасының мемлекеттік органдары мен ұйымдары мынадай міндеттер мен функцияларды орындайды:

1) ҚР ИИДМ Азаматтық авиация комитеті – азаматтық авиация саласындағы мемлекеттік саясатты анықтауға және іске асыруға жауапты мемлекеттік орган болып табылады. ИКАО талаптарына сәйкес және жинақталған ұлттық тәжірибені ескере отырып, іздестіру және құтқару жүйесіндегі мемлекеттік саясатты әзірлеуге және ілгерілетуге, Қазақстан Республикасында іздестіру және құтқару жөніндегі ұлттық жоспарын әзірлеуге және өзекті жағдайда ұстауға, Үйлестіру кеңесінің қызметін әкімшілендіруге жауапты орган болып табылады;

2) ҚР ТЖМ - табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдайлардың алдын алу және оларды жою, азаматтық қорғаныс, өрт және өнеркәсіптік қауіпсіздік, мемлекеттік материалдық резервті қалыптастыру және дамыту, азаматтық қорғаудың мемлекеттік жүйесінің жұмыс істеуін қамтамасыз ету және одан әрі дамыту, өрттердің алдын алуды және оларды сөндіруді ұйымдастыру салаларында басшылықты жүзеге асыратын Қазақстан Республикасының мемлекеттік атқарушы органы болып табылады;

3) Қазақстан Республикасы Қарулы Күштерінің Әуе қорғанысы күштері (бұдан әрі – ҚР ҚК ӘҚК) - Қазақстан Республикасының әуе шептерін қорғауды қамтамасыз ету; мемлекеттік, әкімшілік және әскери объектілердің әуе шабуылына қарсы қорғанысы; ҚР ҚК басқа да әскери түрлері мен тектерін авиациялық қолдау бойынша жауынгерлік міндеттерді орындау. Үйлестіру кеңесінің шешіміне байланысты ҚР ҚК ӘҚК әуе кемелері іздестіру және құтқару мүдделерінде, сондай-ақ іздестіру-құтқару операциялары аймағын кеңейту үшін жедел штабтың шешімі бойынша кезекшілікке тартылуы мүмкін. Бұдан басқа, ҚР ҚК ӘҚК ПДҚТ және ЖІҚК десанттау немесе апат ауданына жылжыту үшін іздестіру-құтқару әуе кемелерінің бортында болуы мүмкін;

4) Қазақстан Республикасы Ұлттық қауіпсіздік комитетінің Шекара қызметі авиациялық іздестіру-құтқару күштері мен құралдарын, сондай-ақ теңіз күштерін жеке уағдаластық бойынша ұсына отырып, ұшуды іздестіру-құтқарумен қамтамасыз ету жүйесіне қолдау көрсетеді;

5) Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігінің бөлімшелері – Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрінің 2017 жылғы 27 шілдедегі № 505 бұйрығымен бекітілген Азаматтық және эксперименттік авиациядағы авиациялық оқиғалар мен инциденттерді тексеру қағидаларына сәйкес, авиациялық оқиғаны тексеру жөніндегі Комиссия төрағасымен өзара іс-қимыл жасай отырып, әуе кемесінің, оның ішіндегісінің және оқиға орнындағы заттай дәлелдемелердің сақталуын ұйымдастырады;

6) ҚР ИИДМ-нің Көліктегі оқиғалар мен инциденттерді тексеру департаменті (бұдан әрі - КОИТД) – азаматтық авиация саласындағы авиациялық оқиғаларды тексеруді жүзеге асырады;

7) «Қазақстанның авиациялық әкімшілігі» акционерлік қоғамы (веб-сайт www.aak.kz) (бұдан әрі - ҚАӘ) - Азаматтық авиация комитетіне нормативтік-

құқықтық базаны құру, енгізу және қолдау бойынша техникалық қолдау көрсетеді, азаматтық авиация үшін ұшуды іздестіру-құтқарумен қамтамасыз ету жүйесінің ауқымы мен күрделілігіне сәйкес келетін азаматтық авиация саласындағы қадағалау бағдарламасын іске асырады;

8) ҚР ИИДМ Азаматтық авиация комитетінің «Қазаэронавигация» шаруашылық жүргізу құқығындағы республикалық мемлекеттік кәсіпорны (веб-сайты www.ans.kz) авиациялық оқиғалар мен инциденттер туралы Авариялық хабарлау қызметтерін, іздестіру және құтқаруды үйлестіру орталығының қызметтерін ұсыну, ІҚО мүдделерінде тікұшақтар мен ұшақтардың кезекшілігіне келісімшарттар жасасу арқылы іздестіру және құтқару жүйесіне қолдау көрсетеді;

9) КОСПАС-САРСАТ спутниктік жүйесінің авариялық ақпаратын қабылдау және өңдеу орталығы - КОСПАС-САРСАТ жүйесінен апат туралы ақпарат қабылдау, Қазақстан Республикасы Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрінің 2019 жылғы 30 мамырдағы № 337 және Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрінің 2019 жылғы 14 маусымдағы № 539 бірлескен бұйрығына сәйкес айқындалған. Осы Орталық бойынша байланыс деректері Қазақстан Республикасының аэронавигациялық ақпарат жинағында көрсетілген (ans.kz/kz/ais/eaip) Gen 3.6-бөлімінде.

9-параграф. Үйлестіру кеңесі

40. Үйлестіру кеңесінің мақсаты Қазақстан Республикасында ІҚО ұлттық жүйесін стратегиялық үйлестіруді, басқаруды және басқаруды қамтамасыз ету болып табылады. Үйлестіру кеңесі жылына кемінде үш рет жиналады және Қазақстан Республикасы индустрия және инфрақұрылымдық даму, төтенше жағдайлар және қорғаныс министрліктеріне жыл сайынғы негізде есеп береді.

41. Үйлестіру кеңесінің құрамы мен жұмыс тәртібі Қазақстан Республикасы индустрия және инфрақұрылымдық даму, төтенше жағдайлар және қорғаныс министрліктерінің бірлескен шешімімен айқындалады.

42. Үйлестіру кеңесі келесі функцияларды орындайды:

1) министрліктердің, ведомстволардың, ӘК пайдаланушылардың авиациялық оқиғалар болған жағдайда іздестіруді және құтқаруды ұйымдастыру, апатқа ұшыраған адамдарға көмек көрсету жөніндегі қызметін үйлестіреді;

2) Қазақстан Республикасы экономикасының түрлі салаларындағы авариялық-құтқару қызметтерімен өзара іс-қимылды ұйымдастырады;

3) бірлескен ІҚО (Ж) және іздестіру-эвакуациялау жұмыстарын жүргізуге шет мемлекеттердің іздестіру-құтқару қызметтерімен жасалған келісімдер мен шарттарды қарайды;

4) тапсырыстарды әзірлеу, беру және іздестіру мен құтқарудың және эвакуациялаудың жаңа техникалық құралдарын пайдалануға енгізу кезінде

бірыңғай техникалық саясат жүргізеді, сондай-ақ іздестіру-құтқару техникасы мен жарақтарының жаңа үлгілерін сынауға қатысады;

5) Қазақстан Республикасы авиациясының ұшуын іздестіру-құтқарумен қамтамасыз етуді жетілдіру жөніндегі ұсыныстарды қарайды;

6) іздестіру-құтқару ӘК экипаждарын, ПДҚТ, ЖІҚК персоналдарын даярлау бағдарламаларын (курстарын) қарайды;

7) іздестіру мен құтқарудың өңірлік аудандарының, іздестіру-құтқару ӘК кезекшілігін ұйымдастыру аудандарының, мемлекеттік, азаматтық және эксперименттік авиацияға тиесілігі бойынша күштер мен құралдардың шекараларын айқындайды.

43. Үйлестіру кеңесінің жұмысын Азаматтық авиация комитетінің хатшылығы қолдайды. Үйлестіру кеңесі өзіне жүктелген функцияларды негізге ала отырып шешімдер шығарады және олардың іске асырылуын бақылауды жүзеге асырады. Қажет болған жағдайда Үйлестіру кеңесі ІҚО саласындағы әртүрлі мәселелерді егжей-тегжейлі зерделеу және күн тәртібіне байланысты қолайлы шешімдерді іздеу мақсатында арнайы жұмыс топтарын құру туралы ұсыныстар шығара алады.

10-параграф. Іздеу және құтқару жүйесінде тәуекелдерді басқару және қауіпсіздікті қамтамасыз ету

44. Халықаралық авиациялық және теңіз іздестіру мен құтқару жөніндегі нұсқаулықтың ережелеріне сәйкес (ИКАО ДОК/ИМО 9731, 1-ТОМ, 1 қосу, 2019 жылғы басылым) іздестіру-құтқару бөлімшелерінің ден қою тиімділігін және іздестіру мен құтқару жүйесінің жұмыс істеуін бағалау үшін қатерді басқару қағидаттарын қолдану қажет. Іздеу және құтқару жүйесіндегі барлық мүдделі ұйымдар үздіксіз жақсартулар циклын (қауіптерді анықтау, қауіптерді бағалау, түзету іс-қимылдарының жоспарларын жасау және іске асыру, оларды тексеру) қамтитын тәуекелге бағдарланған тәсілді қолдануы тиіс. Заңнамада қойылатын талаптарға байланысты мұндай ұйымдар сапа жүйесін және/немесе ұшу қауіпсіздігін басқару жүйесін енгізетін болады. Бұл шаралар жиынтықта іздеу және құтқару жүйесінің сапасы мен қауіпсіздігін қамтамасыз ету жүйесін білдіреді. Үйлестіру кеңесі жүйенің тиісті жұмыс істеуіне көз жеткізу мақсатында осындай жүйеде іздестіру-құтқару операцияларына тартылатын ұйымдардың есептеріне шолуды жүзеге асыратын болады.

45. Барлық мүдделі ІҚО ұйымдары болуы тиіс деп күтілуде:

тиісті рөлдер мен міндеттерді, көрсетілетін қызметтерді, қолжетімділікті, КРІ және қадағалау тетіктерін көрсете отырып, үйлестіру жөніндегі келісімдер/уағдаластықтар/рәсімдер;

іздестіру-құтқару операцияларын және басқарушылық шолуларды жүргізгеннен кейін талдау жүргізу тетіктері;

авиациялық оқиғалардан/авариялардан кейін алынған сабақтарды және денсаулық пен қауіпсіздікке шолу жасауды қоса алғанда, қауіпсіздік көрсеткіштерін ұсыну;

іздеу және құтқару жүйесіндегі жүйелік және операциялық тәуекелдердің, сондай-ақ іздеу және құтқару жүйесінің стандартты емес көрсеткіштерінің тәуекелдері мен мүмкіндігін болдырмайтын немесе азайтатын түзету немесе алдын алу әрекеттерінің тізілімі;

ұйымның тиісті заңнаманың, оның ішінде, егер авиациялық заңнама; деректерді қорғау туралы заңнама; еңбек заңнамасы; еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы жөніндегі заңнама талаптарын сақтайтынына кепілдік беруді қамтамасыз етуге арналған объектілердің тұрақты ішкі аудиттері мен рәсімдерді қоса алғанда, сапаны ішкі бақылау тетіктері.

46. Үйлестіру кеңесі мыналарды қамтамасыз етуі керек:

халықаралық деңгейде авиациялық іздеу және құтқару жөніндегі келісімдерді жаңарту мақсатында жүйелі шолулар;

іздігіру және құтқару жүйесінің қатысушылары арасындағы уағдаластықтарды/келісімдерді/өзара іс-қимыл технологияларын жүйелі түрде тексеру;

іздігіру мен құтқарудың дүниежүзілік жүйесін үздіксіз жетілдіру үшін басқа мемлекеттермен алынған сабақтар мен тәжірибе алмасу үшін ИКАО / ИМО-ның SAR бойынша бірлескен жұмыс тобына құжаттар дайындау (қажет болған жағдайда);

жақсарту үрдістері мен салаларын анықтау үшін іздігіру-құтқару операциялары мен оқу-жаттығулардың жедел деректерін тұрақты талдау (бұл ақпаратты әуе кемелерін пайдаланушылар атынан барлық қатысушылар мен мүдделі тараптар үшін қолжетімді ету міндеттемесімен);

тиісті халықаралық конвенциялар мен басшылық қағидаттарының (Iamsar нұсқаулығының Н қосымшасын қоса алғанда) ең төменгі талаптарымен салыстырғанда жақсарту үшін мүмкіндіктердегі және/немесе саладағы қандай да бір нақты олқылықтарды анықтау үшін іздеу және құтқару жүйесіне жыл сайынғы шолу.

2-тарау. Ұшуды іздігіру-құтқарумен қамтамасыз ету жүйесінің тактикалық және жедел деңгейлері туралы түсінік

1-параграф. Ұшуды іздігіру-құтқарумен қамтамасыз ету жүйесінің тактикалық және жедел деңгейлері туралы жалпы ережелер

47. ІҚО жүйесінің тактикалық және жедел деңгейлері іздігіру-құтқару операцияларын тікелей жүргізуді қамтиды.

48. Осы тарауда ұлттық және халықаралық құқық талаптарына сүйенетін іздігіру-құтқару операцияларын жүргізудің негізгі тәсілдері баяндалған.

2-параграф. Қазақстандық іздеу және құтқару өңірі

49. Іздестіру және құтқару Қазақстан Республикасының бүкіл аумағында, сондай-ақ Каспий теңізіндегі ұшу ақпаратының шекарасы шегінде ұйымдастырылады (1-қосымша (SRR картасы). Іздестіру және құтқару ауданының аумағы іздестіру мен құтқарудың қосалқы аудандары белгіленетін Үйлестіру кеңесінің шешімдеріне байланысты. Іздестіру және құтқару ауданының қосалқы шекаралары ұшу ақпаратының аудандарына не жергілікті диспетчерлік пункттердің немесе облыстардың жауапкершілік аудандарына не іздестіру-құтқару ӘК іс-қимыл радиустарына сәйкес келуі мүмкін. Іздестіру мен құтқарудың қосалқы ауданы бойынша ІҚО ұйымдастырудың неғұрлым егжей-тегжейлі жоспарлары аэронавигациялық қызмет көрсетуді жеткізушінің веб-сайтында жарияланады www.ans.kz.

50. Қазақстандық SAR аймағы өз кезегінде Ресей, Қытай, Қырғызстан, Өзбекстан, Түркіменстан және Әзербайжан іздестіру және құтқару аудандарымен шектеседі.

3-параграф. Тактикалық деңгей - SAR рөлдері мен міндеттерін үйлестірушілер

51. Үйлестіру орталығы басшылығының шешімімен әрбір іздестіру-құтқару операциясына үйлестіруші тағайындалады:

1) үйлестіру орталығының құрамына кіретін персонал арасынан іздестіру - құтқару операциясын (бұдан әрі-ІҚО (Ж) үйлестірушісі);

2) бірнеше іздестіру – құтқару ӘК («Қазаэронавигация» РМК мамандарының қатарынан) пайдалануды үйлестіруді жүзеге асыратын әуе кемелерінің (бұдан әрі - ӘК үйлестірушісі) төтенше жағдайды жою жөніндегі жедел штаб басшысының келісімі бойынша.

52. Жедел штаб құрамына енгізілген «Қазаэронавигация» РМК маманы өз функцияларын әуе қозғалысына қызмет көрсету маманының жұмыс орнынан (немесе байланыс құралдарымен жабдықталған орыннан) орындайды.

53. ІҚО (Ж) үйлестірушісінің міндеттері:

1) авариялық жағдайға қатысты деректерді алу және жинау;
2) нақты авариялық жағдайға қатысты іздестіру-құтқару операциясының бастапқы жоспарын әзірлеу;

3) іздестіру-құтқару операциясын жүргізу барысын талдау;

4) қосымша іздестіру-құтқару күштері мен құралдарын тарту мақсатында мемлекеттік органдармен өзара іс-қимыл жасау болып табылады;

5) ҚР ТЖМ, мемлекеттік авиацияның ҚҮО, сондай-ақ шекара маңы мемлекеттерінің үйлестіру орталықтарымен іс-қимылдарды үйлестіру;

6) іздестіру-құтқару операциясына жататын ақпараттың нақты және үнемі жаңартылып отыратын жазбасын хронологиялық тәртіппен жүргізу;

7) авариялық сатыларды жариялау/жабу;

8) функциясына авиациялық оқыс оқиғалар мен инциденттерді тексеру кіретін КОИТД хабарламасы;

9) іздестіру-құтқару операциясын жүргізу барысы туралы қорытынды есепті дайындау.

54. ӘК үйлестірушісінің міндеттері:

1) ұшу қауіпсіздігін қамтамасыз ету:

ӘҚҚ органдарымен өзара іс-қимылда ӘК қауіпсіз эшелондауды қолдау; іздестіру-құтқару операциясын жүргізу орнындағы метеожағдайлар туралы ІҚО (Ж) үйлестірушісін хабардар ету;

іздестіру және одан шығу аймағына ӘК кіру нүктелерін, сондай-ақ ұшудың абсолюттік биіктіктерін белгілеу;

іздестіру-құтқару ӘК-не жіберілетін және олардан шығатын радиохабарларды сүзу;

іздестіру-құтқару операциялары кезінде бөлінген радиожииліктерді пайдалануды үйлестіру;

ӘҚҚ аралас органдарымен іс-қимылдарды үйлестіру.

2) бірінші кезектегі міндеттерді айқындау және міндеттерді бөлу:

іздестіру-құтқару ӘК экипаждарының іздестіру-құтқару операцияларын орындаудың жалпы жоспары туралы хабардар болуын қамтамасыз ету;

іздестіру және құтқару ауданының қамтылуын бақылау және тиісті деректерді ұсыну;

іздестіру-құтқару ӘК экипаждарына іздестіру-құтқару операцияларын жүргізу орнында үйлестіруші қойған міндеттерді орындау бойынша нұсқамалар.

3) іздеу ауданының қамтылуын үйлестіру:

іздестіру-құтқару операциясы шарттарының өзгеруіне ден қою және іздеу тиімділігін бақылау;

іздестіру-құтқару ӘК-нің тұрақты әзірлігін қамтамасыз ету бойынша іздестіру-құтқару операцияларын жүргізу орнындағы үйлестірушіге ұсынымдар беру;

4) үйлестіру орталығына жиынтық хабарламаларды ұсыну;

5) ІҚО (Ж) жүргізу орнындағы үйлестірушімен тұрақты өзара іс-қимыл жасау, оған іздестіру-құтқару ӘК қолдану бойынша әдістемелік көмек көрсету.

55. Операция жүргізілген жердегі іздестіру-құтқару операциясына жалпы басшылықты ІҚО (Ж) жүргізілген жердегі үйлестіруші жүзеге асырады.

56. ІҚО (Ж) өткізу орнындағы үйлестіруші «Азаматтық қорғау туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес тағайындалған жедел штаб бастығы болып табылады. Бұл төтенше жағдайды жою басшысының орынбасары болып табылатын ҚР ТЖМ немесе оның аумақтық бөлімшесінің лауазымды тұлғасы.

57. ІҚО (Ж) жүргізу орнындағы үйлестірушінің міндеттері:

1) іздестіру-құтқару операцияларын жүргізу орнында бөлінген күштер мен құралдарды басқару;

2) іздестіру-құтқару операцияларын жүргізудің бастапқы жоспарын іске асыру бойынша ҚР ТЖМ, үйлестіру орталығымен өзара іс-қимыл жасау, оны одан әрі әзірлеу және нақтылау;

3) іздестіру-құтқару операцияларын жүргізу орнында байланыс жүргізу әдістерін айқындау;

4) іздестіру-құтқару күштері мен құралдарының іс-қимылын бақылау;

5) іздестіру-құтқару операциясын қауіпсіз жүргізуді қамтамасыз ету;

6) үйлестіру орталығына, азаматтық қорғау саласындағы уәкілетті органға іздестіру-құтқару операциясын жүргізу нәтижелері туралы есепті күн сайын ұсынуды қамтамасыз етеді;

7) ІҚО (Ж) жүргізудің барлық бөлшектерін тіркеу (іздестіру-құтқару операцияларын жүргізу орнына келу және іздестіру-құтқару күштері мен құралдарының осы ауданнан кету уақыты, тексерілген аудандар, іздестіру кезінде пайдаланылған жол сызықтары арасындағы аралық; табылған заттар мен белгілер, қолданылған іс-әрекеттер, алынған нәтижелер);

8) ІҚО (Ж) үйлестірушісіне және ҚР ТЖМ-ге, жұмылдырылған күштер мен құралдардың басшыларына бұдан әрі талап етілмейтін күштер мен құралдарды босату жөнінде ұсынымдар беру;

9) үйлестіру орталығына, ҚР ТЖМ-не аман қалғандардың саны және олардың тегі туралы ақпарат ұсыну;

10) қосымша талап етілетін көмек туралы ҚР ТЖМ үйлестіру орталығына сұрау салу.

4-параграф. Үйлестірушілер арасында жауапкершілік беруді қоса алғанда, іздестіру-құтқару операцияларын (жұмыстарын) басқару

58. ІҚО (Ж) жүргізу кезінде шешімдер қабылдау және басқару жүйесі мынадай деңгейлерге бөлінеді:

1) ІҚО (Ж) бастапқы кезеңі;

2) ІҚО (Ж) аймағын кеңейту кезеңі;

3) ІҚО (Ж) аяқтау (тоқтата тұру) кезеңі.

59. ІҚО (Ж) бастапқы кезеңінде іс-қимылдарды үйлестіруді және шешімдер қабылдауды үйлестіру орталығы азаматтық қорғау саласындағы уәкілетті органмен келісу бойынша жүзеге асырады.

60. ІҚО (Ж) - ның бастапқы кезеңі уақыт бойынша авариялық кезең пайда болған сәттен бастап жедел штабтың жұмысы басталғанға дейін не авариялық кезең жабылғанға дейін, қайсысы ерте басталатынына байланысты таралады.

ІҚО (Ж) аймағын кеңейту кезеңінде ІҚО (Ж) басшысы азаматтық қорғау саласындағы уәкілетті органмен және қажет болған жағдайда үйлестіру орталығымен өзара іс-қимыл жасай отырып, шешімдер қабылдауды қамтамасыз етеді.

61. ІҚО (Ж) аймағын кеңейту кезеңі жедел штабтың жұмысы (оның бірінші кеңесі) басталғаннан бастап авариялық кезең жабылған сәтке дейін таралады.

62. ІҚО (Ж) аяқтау кезеңінде ІҚО (Ж) басшысы авиациялық оқиғаны тексеру жөніндегі комиссия басшысымен өзара іс-қимыл жасай отырып шешімдер қабылдауды қамтамасыз етеді.

63. Іздестіру және құтқару аудандарында ІҚО (Ж) -ға тікелей басшылықты азаматтық қорғау саласындағы уәкілетті органның аумақтық бөлімшелері жанынан құрылатын ұшуды іздестіру-құтқарумен қамтамасыз ету жөніндегі жауапкершілік аудандарының ІҚК (ж) жедел штабтары (бұдан әрі - жедел штаб) жүзеге асырады.

64. Іздестіру-құтқару күштері мен құралдарын басқару процесіндегі жедел штаб:

1) зардап шеккендерді тез арада анықтау және оларға дереу көмек көрсету мақсатында барлық бөлінген іздестіру-құтқару күштері мен құралдарының іс-қимылын ұйымдастырады;

2) іздестіру-құтқару ӘК апат орнына жібереді;

3) әрбір іздестіру-құтқару экипажы үшін отын қорын, тәуліктің жарық уақытын, сондай-ақ метеожағдайлар нашарлаған жағдайдағы іс-қимылдарды ескере отырып, іздестіру ауданын айқындайды.

65. ІҚО (Ж) басқармасы кезінде ІҚО (Ж) бойынша жауапкершілік ауданы ІҚО (Ж) штабының негізгі міндеттері мыналар болып табылады:

1) іздестіру мен құтқаруды жүргізу кезінде әуе және жерүсті іздестіру-құтқару күштері мен құралдарының іс-қимылдарына тікелей басшылық ету;

2) іздестіру мен құтқаруға тартылатын күштер мен құралдардың үйлестірілген іс-қимылын қамтамасыз ету;

3) іздестіру және құтқару процесінде күштер мен құралдарды көбейтуді қамтамасыз ету.

66. ІҚО (Ж) жүргізуге тікелей басшылық ететін жедел штабтар:

1) өздеріне бағынысты органдарға нұсқаулар береді және осы нұсқаулар туралы азаматтық қорғау саласындағы уәкілетті органға хабарлайды;

2) үйлестіру орталығын оқиғалардың дамуы туралы хабардар етеді;

3) қажет болған кезде азаматтық қорғау саласындағы уәкілетті орган арқылы қосымша әуе және жерүсті іздестіру-құтқару күштерін және іздестіру мен құтқаруға арналған құралдарды сұратады;

4) ІҚО (Ж) орындалу барысы туралы күнделікті есепті азаматтық қорғау саласындағы уәкілетті органға және үйлестіру орталығына ұсынады.

67. Жедел штабтардың нұсқаулар беруі және ұшудағы іздестіру-құтқару ӘК-нен ақпарат қабылдауы ӘҚК (ӘҚБ) органдары арқылы не ӘК үйлестірушісі арқылы жүзеге асырылады.

5-параграф. Жедел деңгей-іздістіру-құтқару күштері мен құралдары-рөлдер мен міндеттер

68. Іздістіру мен құтқарудың әрбір қосалқы ауданында кезекші іздістіру-құтқару ӘК тағайындалады. Кезекші іздістіру-құтқару ӘК жауапкершілік аудандарын бөлу азаматтық, мемлекеттік және эксперименттік авиациядағы іздістіру-құтқару ӘК-нің қолда бар құрамына сүйене отырып, сондай-ақ іздістіру-құтқару ӘК-нің іс-қимыл радиусымен әуе трассаларының бағыттарын, авиациялық жұмыстарды жүзеге асыру аудандарын жабу шартымен Үйлестіру кеңесінің шешімімен жүзеге асырылады.

69. Кезекші іздістіру-құтқару ӘК-нің орналасуы ІҚО қағидаларында белгіленген мерзімдерде олардың ұшуға дайындығын қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін әуеайлақтарда немесе қону алаңдарында жүзеге асырылады.

70. «Қазақэронавигация» РМК Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен ӘК пайдаланушыларымен Үйлестіру кеңесінің шешіміне сәйкес Азаматтық авиацияның жүргізуіне жатқызылған іздістіру және құтқару аудандарында іздістіру-құтқару ӘК кезекшілігіне арналған шарттар жасасады.

71. Іздістіру-құтқару ӘК кезекшілігін қамтиды:

1) іздістіру-құтқару ӘК кезекші экипажының белгіленген мерзімде, кезекшілік кезеңінде қызметтік міндеттерді (кәсіби қызметті) орындауға тұрақты әзірлігі;

2) іздістіру-құтқару ӘК-нің белгіленген мерзімде ұшуға тұрақты әзірлігі (Ескертпе: ЖЗҚ-ға 3-қосымшада кезекші іздістіру-құтқару ӘК-нің ұшуға дайындығының белгіленген мерзімдері қамтылады);

3) іздістіру және құтқару ауданына ұшу үшін кезекші экипажды іздістіру-құтқару ӘК орналасқан жерге жеткізуді қамтамасыз ету.

72. Іздістіру-құтқару ӘК кезекшілігінің құнына жағдайды нақтылау үшін ІҚО (Ж) жүргізу кезінде үйлестіру орталығының шешімі бойынша кезекші іздістіру-құтқару ӘК ұшулары, ІҚО (Ж) дайындық деңгейін қолдау және орындау мақсатында жаттығу ұшулары және шартта көзделген ұшу сағаттарының саны көлемінде ұшуларды іздістіру-құтқарумен қамтамасыз ету бойынша оқу-жаттығулар өткізу қосымша енгізіледі.

73. Іздістіру және құтқару аудандарында іздістіру-құтқару ӘК кезекшілігіне АНҚКБ жеткізушісімен шарт жасасқан ӘК пайдаланушы экипаждың және ӘК белгіленген мерзімде ұшуға тұрақты әзірлігін қамтамасыз етеді және Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес шарт талаптарының орындалмағаны үшін жауапты болады.

74. Азаматтық іздістіру-құтқару әуе кемелерінің кезекшілерін бөлу ЖЗҚ-ға 4-қосымшада келтірілген. Бұл ретте Үйлестіру кеңесінің шешімдеріне байланысты әуе кемелерінің орналасу орындары кезең-кезеңімен өзгеруі мүмкін.

75. Іздістіру мен құтқарудың халықаралық спутниктік жүйесімен өзара іс-қимыл жасау (КОСПАС-САРСАТ): ІҚБН іздістіру мен құтқарудың

халықаралық спутниктік жүйесінен (бұдан әрі – КОСПАС-САРСАТ) алынған апат сигналдары туралы КБЫК тағайындаған ақпаратты қабылдайды және оны іздестіру және құтқару аудандарындағы іздестіру-құтқару күштерінің кезекшілеріне жеткізеді. Осындай өзара іс-қимылды қамтамасыз ету мақсатында КӘЫК-тің іздестіру және құтқару байланыс нүктесімен (ІҚБН) тиісті келісімі бар. ІҚБН сондай-ақ Ресейде (Мәскеу қ.) орналасқан МС (Mission Control Center) -мен келісімі бар.

76. Іздестіру-құтқару операцияларын (жұмыстарын) орындау кезінде іздестіру-құтқару әуе кемелері экипаждарының іс-қимылдары ІҚО қағидалармен, сондай-ақ әуе кемесін пайдаланушы әзірлейтін іздестіру-құтқару ӘК кезекші экипажының нұсқаулығымен айқындалады. Радиотехникалық құралдарды пайдаланып апатқа ұшырағандарды іздеу негізгі іздеу әдісі болып табылады. Авариялық радиомаяқтың (радиобуйдың) іздестіру-құтқару ӘК ұшып өту уақыты мен орны туралы экипаж өзі байланыста болатын ӘҚҚ органына баяндайды. Егер радиотехникалық іздестіру нәтижесінде апатқа ұшырағандар табылмаса және олармен байланыс орнатылмаса, іздестіру-құтқару ӘК командирінің шешімі бойынша (қажет болған жағдайда ІҚО (Ж) басшысының келісімі бойынша) көзбен шолып іздестіру жүргізіледі. Іздестірудің қолданылатын әдісіне (радиотехникалық немесе көзбен шолу) қарамастан, іздестірудің алғашқы екі күнінде ұшулар борттық іздестіру аппаратурасының қосылған кешенімен (бар болса) орындалады.

77. Көрнекі іздеу берілген квадраттар бойынша жүзеге асырылады. Іздестіру ауданын шаршыға бөлуді ІҚО (Ж) басшысы немесе ӘК үйлестірушісі жүзеге асырады. Квадраттар бойынша іздестіру ауданын тексеру кезектілігі іздестіру-құтқару ӘК экипажына ұшу алдында немесе ұшып шыққаннан кейін радиобайланыс арналары бойынша көрсетіледі. Көзбен шолып іздестіру кезінде экипаж құрамына байқаушылар енгізіледі. Іздестіру-құтқару ӘК командирі экипаждың әрбір мүшесі мен байқаушы үшін ұшып өтетін жерді қарау секторларын айқындайды.

78. ӘК апат болған жерге қонғаннан кейін ӘК командирі бірінші кезекте зардап шеккендерге дәрігерге дейінгі немесе алғашқы медициналық көмек көрсетуді және оларды жақын маңдағы әуеайлаққа немесе медициналық мекемеге эвакуациялауды ұйымдастырады.

79. Дәрігерге дейінгі немесе алғашқы медициналық көмек апат болған жерде өзіне-өзі және өзара көмек көрсету тәртібінде көрсетіледі. Дәрігерге дейінгі немесе алғашқы медициналық көмекті тікелей апат орнында ПДҚТ, ЖІҚК құтқарушылар тобының құрамына кіретін медициналық персонал, ал оны көрсету мүмкін болмаған кезде – жақын маңдағы медициналық мекемелерде көрсетеді.

Зардап шеккендерді эвакуациялау кезектілігі мен тасымалдау түрін апат орнында медицина қызметкері анықтайды, бұл ретте радио бойынша мамандармен кеңесу мүмкіндігі пайдаланылады.

80. Қонуды орындау мүмкін болмаған кезде іздестіру ӘК командирі ПДҚТ-ны парашют тәсілімен десанттайды немесе тікұшақпен оларды түсіру құрылғысының немесе шығырдың көмегімен іліну режимінен түсіреді. Апатқа ұшырағандарды тікұшақ бортына ілу режимінде көтеру, әдетте, құтқарушының көмегімен жүргізіледі.

81. Каспий теңізінде іздестіру-құтқару операцияларын жүргізу ерекшеліктері: Қазақстандық іздестіру және құтқару ауданының шекаралары осы Жоспарға 1-қосымшада көрсетілгендей Каспий теңізіндегі ұшу ақпараты ауданының көлденең шекараларына сәйкес келеді. Теңіз бөлігінде іздестіру-құтқару операцияларын жүргізуді қамтамасыз ету үшін авиациялық бөлімшелермен қатар өзара іс-қимыл органдарының аумақтық бөлімшелерінің (ҚР ТЖМ, Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігі және Қазақстан Республикасы Ұлттық қауіпсіздік комитеті) корабльдері мен теңіз кемелері тартылады. Іс-қимылдарды үйлестіру бастапқы кезеңде КӘЫК пен Қазақстан Республикасы Қарулы Күштері Әскери-теңіз күштерінің өкілі арасында, ал іздестіру – құтқару операцияларын кеңейту кезеңінде - іздестіру-құтқару операциясының командирімен (жедел штабпен) жүзеге асырылады.

82. Апатқа ұшыраған ӘК-нің жолаушылары мен экипаж мүшелерінің туыстарымен, сондай-ақ бұқаралық ақпарат құралдарымен өзара іс-қимыл жасау үшін ІҚО (Ж) басшысы өкіл тағайындайды. Өкіл ІҚО (Ж) жүргізу барысы туралы мынадай ақпарат түрінде тұрақты хабардар етуді қамтамасыз етеді:

- 1) ІҚО (Ж) жүргізудің жалпы себебі;
- 2) апатқа ұшыраған ӘК түрі;
- 3) ӘК иесінің/пайдаланушысының атауы (тегі) (иеленушіні/пайдаланушыны хабардар еткеннен және одан рұқсат алғаннан кейін ғана);
- 4) рейстің нөмірі (иесі/пайдаланушы хабардар етілгеннен және одан рұқсат алғаннан кейін ғана);
- 5) ӘК бортындағы адамдардың саны;
- 6) жалпы іздеу ауданы;
- 7) іздестіруге тартылған ӘК саны мен типтері және ұшу сағаттарының саны;
- 8) жердегі іздеу бойынша іс-шаралар (қажет болған жағдайда);
- 9) іздестіруге қатысатын басқа да өкілетті органдар туралы егжей-тегжейлі мәліметтер;
- 10) жақын туыстары үшін ақпарат алу үшін байланыс телефон нөмірі;
- 11) қосымша ақпарат алу үшін байланыс телефонының нөмірі;
- 12) бұқаралық ақпарат құралдары үшін байланыс телефонының нөмірі.

83. Өкіл келіп түсетін ақпаратты жаңарту мақсатында ІҚО (Ж) басшысымен және үйлестіру орталығымен тікелей байланыста болады.

Тергеу процесіне зиян келтірмеу үшін тағайындалған өкіл бөгде адамдармен талқылаудан, сондай-ақ бұқаралық ақпарат құралдарына берген

сұхбатында оқиғаның себептері немесе оның алдын алудың ықтимал тәсілдері туралы жеке пікірін немесе жорамалын білдіруден аулақ болады.

Азаматтық тұлғалар арасынан қаза тапқандардың тегі осыған туыстарының келісімі алынғанға дейін жария етілмейді.

Туыстарына хабарлағанға дейін қаза тапқандардың, тірі қалғандардың және жараланғандардың саны туралы мәліметтер ашылады. Әскери қызметшілер арасынан қаза тапқандардың тегі олар қатысты әскери бөлім басшысының нұсқауы бойынша ғана жария етілуі мүмкін.

Тірі қалғандардың тегі оларды дәл сәйкестендіру аяқталғанға дейін жария етілмейді.

84. ІҚО (Ж) аяқталғаны туралы Үйлестіру орталығы ІҚО (Ж) -ға тартылған барлық органдарды, орталықтарды, қызметтерді немесе құралдарды дереу хабардар етеді. Бастапқы хабарлама телефон (радио) арқылы, ал қорытынды хабарлама ІҚО (Ж) аяқталған сәттен бастап бір тәулік ішінде жүзеге асырылады. Үйлестіру орталығы мемлекеттік авиацияның ҚҮО-мен бірлесіп бір ай мерзімде жүргізілген ІҚО (Ж) нәтижелері туралы есепті ресімдейді және оның көшірмелерін ҚР ИИДМ, ҚР ТЖМ және Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігіне жібереді. Есептің форматы ІҚО қағидаларына сәйкес белгіленеді. Есепті сақтауды ІҚО (Ж) аяқталған күннен бастап бес жыл ішінде Үйлестіру орталығы жүзеге асырады.

85. Тиімділігін арттыру үшін ІҚО (Ж):

1) Қазақстан Республикасының аумағында ұшуды іздестіру-құтқарумен қамтамасыз етуге тартылған күштердің оқу-жаттығуы және құралдарды пайдалану;

2) ұшуды іздестіру-құтқарумен қамтамасыз етуге тартылған мамандардың және үйлестіру орталығы персоналының олардың арасында байланыс орнату және қолдау мақсатында басқа мемлекеттердің үйлестіру орталықтары мен қосалқы іздестіру және құтқару орталықтарына мерзімді баруы.

Оқу-жаттығулар ІҚО (Ж) жүргізу ықтималдығы шамалы болатын уақыт кезеңінде өткізіледі.

86. Өздерінің іздестіру-құтқару қызметтері органдарының, сондай-ақ басқа мемлекеттердің ұқсас іздестіру-құтқару қызметтерінің қатысуымен бірлескен оқу-жаттығулар өткізу жөніндегі іс-шараларды оқу-жаттығуларға қатысушы мемлекеттердің ұшуын іздестіру-құтқарумен қамтамасыз етуге жауапты уәкілетті органдар ұйымдастырады.

87. Оқу жаттығу бөлінеді:

1) нақты авариялық жағдайлар кезінде байланыстың сенімділігін қамтамасыз ету үшін барлық іздестіру-құтқару күштері арасында орнатылған арналар мен байланыс құралдарын мерзімді пайдаланумен байланысты байланыс құралдары;

2) іздестіру-құтқару күштері мен құралдарын ішінара өрістете отырып, әзірленген жоспар-сценарийлер негізінде дағдарыстық жағдайға ден қою шараларын имитациялауды көздейтін үйлестіру;

3) апатқа ұшырау жағдайындағы немесе апатқа ұшыраған ӘК-ні имитациялайтын объектіні іздеу мақсатында ІҚО (Ж) ұйымының өңірлік жоспарында көзделген іздестіру-құтқару күштері мен құралдарын іске қоса отырып, толық ауқымды (далалық).

88. Оқу-жаттығуларды өткізудің жыл сайынғы жоспарлары мен үйлестіру және толық ауқымды оқу-жаттығуларды өткізу жоспар-сценарийлерін Үйлестіру кеңесі бекітеді.

89. Қызметкерлерді оқыту: Үйлестіру орталығының мамандарын оқыту Азаматтық авиация саласындағы уәкілетті орган бекіткен оқыту және біліктілікті арттыру бағдарламалары бойынша ұшуды іздестіру-құтқарумен қамтамасыз ету жөніндегі даярлықты қамтиды. Оқыту аяқталғаннан кейін үйлестіру орталығының мамандарына ІҚО (Ж) (SMC) үйлестірушісі біліктілігі беріледі.

90. Жұмыс орнындағы тағылымдаманы және Үйлестіру орталығы мамандарының біліктілігін тексеруді Нұсқаушылар мен Үйлестіру орталығының бастығы жүргізеді.

91. ӘК үйлестірушілерін даярлау және олардың біліктілігін арттыру ҚАӘ бекіткен оқыту және біліктілікті арттыру бағдарламалары бойынша жүзеге асырылады. Оқыту аяқталғаннан кейін АНО жеткізушісінің мамандарына ӘК үйлестірушісі біліктілігі беріледі.

92. ЖІҚК ТЖМ бекітілген бағдарламалары бойынша ІҚО (Ж) -ға арнайы және алдын ала даярлықтан өтеді. Мұндай бағдарламалар апат туралы хабарламаны қабылдау және беру; басқа іздестіру-құтқару командаларымен радиобайланыс жүргізу; апат орнына іздестіру-құтқару күштері мен құралдарын әкелуді жүзеге асыру; авариялық ӘК-ден зардап шеккендерді эвакуациялау және шығару, дәрігерге дейінгі немесе алғашқы медициналық көмек көрсету, апат орнынан зардап шеккендерді эвакуациялау білігін қамтиды.

93. ПДҚТ ҚР ТЖМ немесе Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігі (топтың тиесілілігіне байланысты) бекітілген бағдарламалары бойынша ІҚО (Ж) -ға арнайы және алдын ала даярлықтан өтеді. Оқу бағдарламасының мазмұны, әдетте, ЖЗҚ-ны оқытуға тең. Сондай-ақ ПДҚТ қызметкерлері түрлі климаттық және географиялық жағдайларда тәуліктің кез келген уақытында парашютпен секіруді орындауға дайындықтан өтеді.

6-параграф. Авиациялық оқиғаларды тексеруді жүзеге асыратын органдармен іс-қимылдарды үйлестіру

94. Азаматтық және эксперименттік авиациядағы «Қазақстан Республикасының әуе кеңістігін пайдалану және авиация қызметі туралы»

Қазақстан Республикасы Заңына сәйкес авиациялық оқиғаны немесе инцидентті тексеруді КОИТД құратын комиссия жүзеге асырады.

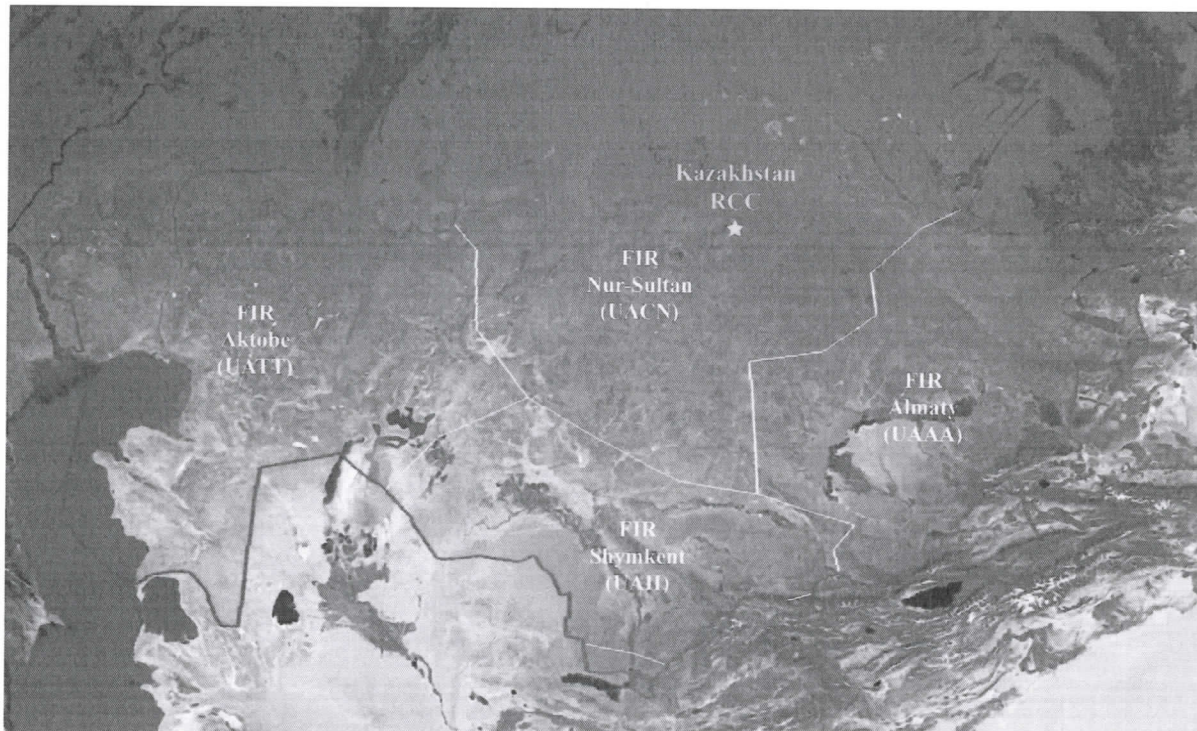
95. Авиациялық оқиғаны немесе инцидентті тексерудің мақсаттары оқиғаның және (немесе) ілеспе факторлардың себептерін анықтау, авиациялық оқиғалар мен инциденттерді болашақта болдырмау және қауіпсіздікті қамтамасыз ету бойынша ұсынымдар әзірлеу болып табылады. Авиациялық оқиғаны немесе инцидентті тексеру жөніндегі комиссия жүргізілетін тексеру кезінде объективтілік және бейтараптық қағидаттарын басшылыққа алуға тиіс. Тексерудің тәуелсіздігі мақсатында авиациялық оқиғаны немесе инцидентті тексеру жөніндегі комиссия мүдделер қақтығысын болғызбау ескеріле отырып қалыптастырылады. Қазақстан Республикасының аумағында шетелдік әуе кемесімен болған авиациялық оқиға немесе инцидент КОИТД құратын комиссияның тексеруіне жатады немесе өзара келісім бойынша әуе кемесі тіркелген елдің (пайдаланушының) шет мемлекеті тексереді.

96. Іздестіруге қабылданған шаралар нәтиже бермеген жағдайларда апатқа ұшыраған әуе кемесін іздестіруді тоқтату туралы шешімді тексеру жөніндегі комиссияның төрағасы әуе кемесінің иесімен және іздестіру-құтқару командасының басшысымен келісім бойынша қабылдайды.

97. Қазақстан Республикасының Қылмыстық-процестік кодексіне сәйкес ауыр зардаптарға әкеп соққан теміржол, әуе, теңіз немесе өзен көлігі қозғалысының немесе оларды пайдаланудың қауіпсіздік қағидаларының бұзылуын тергеп тексеруді Қазақстан Республикасының ішкі істер органдары жүзеге асырады. Осыған байланысты тергеуді жүргізетін органдармен үйлестіру де жүзеге асырылады.

Қазақстан Республикасында
іздестіру және құтқару
жөніндегі ұлттық жоспарына
1- қосымша

SAR Region of the Republic of Kazakhstan

Қазақстан Республикасында
іздестіру және құтқару
жөніндегі ұлттық жоспарына
2- қосымша

**Ұшуды іздестіру-құтқарумен қамтамасыз ету саласында Қазақстан
Республикасы жасасқан халықаралық шарттардың тізбесі**

1. Халықаралық Азаматтық авиация туралы конвенция (Қазақстан Республикасы Жоғарғы Кеңесінің 1992 жылғы 2 шілдедегі қаулысы ратификацияланған).

2. Азаматтық авиация әуе кемелерінің ұшуын іздестіру-құтқарумен қамтамасыз етуді ұйымдастыру және жүргізу жөніндегі ынтымақтастық туралы келісім (Қазақстан Республикасы Үкіметінің 1997 жылғы 1 қыркүйектегі № 1314 қаулысымен бекітілген) - келесі мемлекеттер үшін күшіне енді:

Өзбекстан Республикасы - 1995 жылғы 23 наурыз; Армения Республикасы - 1995 жылғы 23 наурыз; Беларусь Республикасы - 1995 жылғы 23 наурыз; Қырғыз Республикасы - 1995 жылғы 28 желтоқсан; Қазақстан Республикасы - 1997 жылғы 29 қыркүйек; Украина - 1998 жылғы 22 қыркүйек; Молдова Республикасы - 2005 жылғы 13 маусым. Мынадай мемлекеттер үшін уақытша қолданылады: Әзербайжан Республикасы - 1994 жылғы 9 желтоқсаннан бастап; Грузия - 1994 жылғы 9 желтоқсаннан бастап; Ресей Федерациясы - 1994 жылғы 9 желтоқсаннан бастап; Тәжікстан Республикасы - 1994 жылғы 9 желтоқсаннан бастап; Түрікменстан - 1994 жылғы 9 желтоқсаннан бастап.

3. Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Ресей Федерациясының Үкіметі арасындағы авиациялық іздестіру және құтқару саласындағы ынтымақтастық туралы келісімдер (Қазақстан Республикасының 2017 жылғы 20 маусымдағы № 78-VI Заңымен ратификацияланған).

4. Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Қытай Халық Республикасының Үкіметі арасындағы азаматтық әуе кемелерін авиациялық іздестіру және құтқару саласындағы ынтымақтастық туралы келісімдер (келісімге қол қойылды, ратификациялау күтілуде).

Қазақстан Республикасында
іздестіру және құтқару
жөніндегі ұлттық жоспарына
3-қосымша

**Кезекші іздестіру-құтқару әуе кемесінің ұшуға дайындығының
белгіленген мерзімдері**

1. Кезекші іздестіру-құтқару күштері мен құралдарына дайындықтың үш дәрежесі ІҚО қағидаларының 41-1-тармағымен белгіленеді:

1) № 1 дайындық:

іздестіру-құтқару ӘК дереу ұшуға дайын, қозғалтқыштар сыналды, жердегі электрмен қоректендіру көздері қосылған, авариялық-құтқару мүлкі әуе кемесінің бортында болады және дереу пайдалануға дайындалған;

ұшу құрамы, ПДҚТ (бар болса) әуе кемесінде, ал техникалық құрам – әуе кемесінде болады;

экипаждарға міндет қойылды және қажет болған жағдайда радио арқылы ұшуда нақтыланады, экипаж командирі ұшуды басқару пунктімен радиобайланыста болады;

ЖІҚК тапсырманы орындау үшін дереу шығуға дайын;

тікұшақтың ұшуы және ЖІҚК шығуы – 10 минуттан кешіктірмей;

ұшақтың ұшуы-команда берілгеннен кейін 15 минуттан соң.

2) № 2 дайындық:

іздестіру-құтқару ӘК ұшуға дайын, қозғалтқыштар сыналды, авариялық-құтқару мүлкі ӘК бортында болады және пайдалануға дайындалған;

ұшу және техникалық құрам, ПДҚТ (бар болса) ӘК жанында арнайы бөлінген орында болады;

экипаждарға ұшуды ұйымдастыру және іздеу тәсілі бойынша нұсқаулар берілді;

іздеу бойынша тапсырма ұшу алдында және қажет болған жағдайда ұшу кезінде нақтыланады;

ЖІҚК-нің жеке құрамы бөлімше басшысы айқындайтын орындарда болады, ЖІҚК-нің мүлкі мен жарактануы міндеттерді орындауға шығуға дайындалған көлік құралдарына салынды және тиелді, көлік құралдарының орналасқан жері әуеайлақ ауданында ұшуды жүргізу жөніндегі нұсқаулықта көрсетілген;

тікұшақтың ұшуы және ЖІҚК шығуы – команда берілгеннен кейін 20 минуттан кешіктірмей;

ұшақтың ұшуы-команда берілгеннен кейін 30 минуттан кешіктірмей.

3) № 3 дайындық:

іздестіру-құтқару ӘК, Автомобильдер және басқа да іздестіру-құтқару құралдары қолдануға дайын және белгіленген орындарда (әуеайлақтарда, тұрақтарда немесе гараждарда) болады;

ПДҚТ және ЖІҚК ұшу, техникалық және жеке құрамы сабақтарда, жұмыста және демалыста; мемлекеттік авиацияның іздестіру-құтқару ӘК –нің ұшуы, ЖІҚК-нің жазда 30 минуттан, қыста 45 минуттан кешіктірмей шығуы; Қазақстан Республикасы Ұлттық қауіпсіздік комитеті авиациялық қызметінің іздестіру – құтқару ӘК –нің № 3 әзірліктен ұшуы үшін қажетті уақытша аралық жазда-2 сағат 30 минутты және қыста-3 сағатты құрайды.

Азаматтық авиация экипаждары үшін-команда берілгеннен кейін 2 сағат 20 минуттан кешіктірмей № 3 әзірліктен ұшу уақыты.

Ескертпелер:

1. Мемлекеттік авиация экипаждары үшін:

1) № 3 әзірліктен № 2 әзірлікпен айналысу уақыты – 10 минут (демалыс жағдайынан, жұмыстан тыс уақыт - 2 сағат 10 минут);

2) № 3 әзірліктен № 1 әзірлікпен айналысу уақыты – 20 минут (демалыс жағдайынан, жұмыстан тыс уақыт – 2 сағат 20 минут);

3) № 1 дайындықпен № 2 дайындықпен айналысу уақыты – 10 минут.

2. Азаматтық авиация экипаждары үшін № 3 әзірліктен № 1 және 2 әзірлікпен айналысу уақыты – 2 сағат 20 минут.

3. Іздестіру-құтқару ӘК экипаждарының болу уақыты:

№ 1 әзірлікте – 2 сағаттан артық емес;

№ 2 әзірлікте – тәулік бойы (2 тәуліктен артық емес);

№ 2 әзірлікте кезекшілік атқару кезінде кейіннен № 3 әзірлікке ауыса отырып, тек ұшу кезеңінде – 7 тәулік (мемлекеттік авиация экипаждары үшін);

мемлекеттік авиация экипаждары және азаматтық авиация экипаждары үшін (тұрақты орналасу орындарынан тыс) № 3 әзірлікте – 15 тәуліктен аспайды.

2. Үйлестіру орталығы мемлекеттік авиацияның ҚҮО-мен бірлесіп, ІҚО (Ж) ұйымдастыру жоспарларына сәйкес іздестіру-құтқару ӘК кезекшілігін күнделікті бақылауды жүзеге асырады.

3. АНҚК жеткізушісімен шарт жасасқан кезекші іздестіру-құтқару ӘК пайдаланушылары белгіленген уақытта күн сайын үйлестіру орталығына іздестіру-құтқару ӘК кезекшілікке түскен экипаждары, іздестіру-құтқару ӘК ұшуларын орындауға дайындығы туралы мәліметтерді баяндайды.

Қазақстан Республикасында
іздестіру және құтқару
жөніндегі ұлттық жоспарына
4- қосымша

Кезекші іздестіру-құтқару тікұшақтарының орналасу орындары			
Атауы	Орналасқан жері	Әуе кемесінің типі	Ескертпе
1	2	3	4
Ақтау	43°51'36"N 051°05'27"E	Ес-145	Күндізгі уақыт
Ақтөбе	50°14'46"N 057°12'20"E	Ес-145	Күндізгі уақыт
Алматы	43°21'20"N 077°02'38"E	Mi-17	Күндізгі уақыт
Атырау	47°07'19"N 051°49'12"E	Mi-17	Күндізгі уақыт
Балхаш	46°53'39"N 075°00'16"E	Bo-105	Күндізгі уақыт
Бейнеу	45°19'56"N 055°07'37"E	Bo-105	Күндізгі уақыт
Қарағанды	49°40'18"N 073°20'07"E	Ес-145	Күндізгі уақыт
Көкшетау	53°19'49"N 069°35'44"E	Bo-105	Күндізгі уақыт
Қостанай	53°12'26"N 063°32'56"E	Bo-105	Күндізгі уақыт
Қызылорда	44°42'23"N 065°35'27"E	Mi-17	Күндізгі уақыт
Нұр-Сұлтан	51°01'21"N 071°27'58"E	Mi-17	Күндізгі уақыт
Павлодар	52°11'43"N 077°04'24"E	Ес-145	Күндізгі уақыт
Петропавл	54°46'32"N 069°11'10"E	Bo-105	Күндізгі уақыт
Шалқар	47°54'06"N 059°37'08"E	Bo-105	Күндізгі уақыт
Семей	50°21'06"N 080°14'02"E	Bo-105	Күндізгі уақыт
Шымкент	42°21'54"N 069°28'32"E	Ес-145	Күндізгі уақыт
Талдықорған	45°07'21"N 078°26'34"E	Ес-145	Күндізгі уақыт
Тараз	42°51'16"N 071°18'08"E	Ес-145	Күндізгі уақыт
Торғай	43°38'07"N 063°28'59"E	Bo-105	Күндізгі уақыт
Орал	51°09'07"N 051°32'38"E	Bo-105	Күндізгі уақыт
Үшарал	46°11'27"N 080°49'52"E	Bo-105	Күндізгі уақыт
Өскемен	50°02'12"N 082°29'37"E	Ес-145	Күндізгі уақыт
Жезқазған	47°42'33"N 067°44'18"E	Bo-105	Күндізгі уақыт

Қазақстан Республикасында
іздестіру және құтқару
жөніндегі ұлттық жоспарына
5 - қосымша

**Ұлттық іздеу және құтқару Жоспарында қолданылатын анықтамалар
мен қысқартулар**

- 1) авариялық кезең – әртүрлі мән-жайлар кезінде белгісіздік кезеңін, мазасыздық сатысын немесе зілзала сатысын білдіретін жалпы термин;
- 2) авариялық жағдай – ӘК мәжбүрлі түрде қонуды жүргізу қажет болатын ұшудағы ерекше жағдай немесе оның апаттық жағдайға көшуін болдырмау экипажға физикалық және психологиялық жүктемелердің едәуір артуына байланысты және одан жоғары кәсіби шеберлікті талап ететін жағдай;
- 3) дабыл сатысы – ӘК және оның бортындағы адамдардың қауіпсіздігі үшін қорқыныш болатын жағдай;
- 4) апат сатысы – ӘК және оның бортындағы адамдарға елеулі және тікелей қауіп төнетініне немесе дереу көмек талап етілетініне негізделген сенімділіктің болуымен сипатталатын жағдай;
- 5) белгісіздік сатысы – ӘК және оның бортындағы адамдардың қауіпсіздігіне қатысты белгісіздіктің болуымен сипатталатын жай-күй;
- 6) галс – бұрылыстан бұрылысқа дейінгі ӘК жолының сызығы;
- 7) жерүсті іздестіру-құтқару командасы (бұдан әрі – ЖІҚК) – арнайы оқытылған персоналдан тұратын және ІҚО (Ж) жүргізуге арналған жабдықпен жарақтандырылған команда;
- 8) шаршы – іздестіру және құтқару ауданының шекарасындағы тең жақтары бар тікбұрыш нысанындағы жер;
- 9) қауіпті жүктер – денсаулыққа, қауіпсіздікке, мүлікке немесе қоршаған ортаға қатер төндіруге қабілетті және «Қауіпті жүктерді әуе арқылы қауіпсіз тасымалдау жөніндегі техникалық нұсқаулық», ИКАО, ДОС 9284 AN-905 қауіпті жүктер тізбесінде көрсетілген бұйымдар немесе заттар;
- 10) құтқару – апатқа ұшыраған адамдарды құтқару, оларға алғашқы медициналық немесе өзге де көмек көрсету және оларды қауіпсіз жерге жеткізу мақсатындағы операция;
- 11) құтқарушы парашют - десант тобы (бұдан әрі - ПДҚТ) – мемлекеттік авиацияның авиациялық құтқарушыларынан және/немесе азаматтық қорғау саласындағы уәкілетті органның авариялық-құтқару қызметтері мен құралымдарының құтқарушыларынан тұратын, парашютпен секіруге дайындалған, ІҚО (Ж) жүргізуге арналған жабдықпен жарақтандырылған және іздестіру-құтқару ӘК бортындағы құтқару топ;
- 12) тіркелген мемлекет – тізіліміне ӘК енгізілген мемлекет;
- 13) іздестіру және құтқарудың үйлестіру орталығы (бұдан әрі – үйлестіру орталығы) – іздестіру-құтқару қызметінің жұмысын

тиімді ұйымдастыруға жәрдемдесуге, Қазақстан Республикасының іздестіру және құтқару аудандары шегінде ІҚО (Ж) жүргізуді үйлестіруге жауапты орган;

14) Щ-код – ӘК экипажы мен әуе қозғалысына қызмет көрсету (бұдан әрі – ӘҚК) немесе әуе қозғалысын басқару (бұдан әрі – ӘҚБ) органдарының диспетчерлері арасындағы, сондай-ақ әуежайлар арасындағы байланыс үшін кодтық белгілеу және қысқарту;

15) авиациялық күштер мен іздестіру және құтқару құралдары-экипаждары мен құтқару және тіршілікті қамтамасыз ету құралдары, авариялық-құтқару мүлкі мен жарақтары, сондай-ақ апат орнына десанттау құралдары (парашют жүйелері, құтқару контейнерлері, парашют платформалары) бар ӘК және ЖІҚК;

16) іздестіру мен құтқарудың көмекші орталығы (бұдан әрі – көмекші орталық) – үйлестіру орталығына бағынатын, соңғысын толықтыру үшін құрылатын орган;

17) іздестіру-әдетте үйлестіру немесе қосалқы орталық үйлестіретін, апатқа ұшыраған адамдардың орналасқан жерін айқындау үшін қолда бар персонал мен құралдар пайдаланылатын операция (жұмыс);

18) ІҚО (Ж) – апатқа ұшыраған ӘК жолаушылары мен экипаждарын іздестіру және құтқару мақсатында жүргізілетін іс-шаралар кешені;

19) іздестіру-құтқару ӘК – ІҚО (Ж) жүргізуге арналған арнайы жабдықпен және арнайы мүлікпен жарақтандырылған кез келген ӘК, сондай-ақ арнайы жабдықсыз ІҚО (Ж) жүргізу үшін тартылатын ӘК;

20) іздестіру-құтқару қызметі-мемлекеттік және жеке ресурстарды, оның ішінде өзара іс-қимыл жасайтын әуе, теңіз және басқа да кемелер мен қондырғыларды пайдалана отырып, авариялық мониторинг, байланыс, үйлестіру, іздестіру және құтқару, алғашқы медициналық көмек көрсету немесе медициналық себептер бойынша эвакуациялау функцияларын жүзеге асыру;

21) іздестіру-құтқару күштері мен құралдары – экипаждары, құтқару және тіршілікті қамтамасыз ету құралдары бар іздестіру-құтқару ӘК-ін, авариялық-құтқару мүлкі, керек-жарақтары және оларды апат орнына жеткізу құралдары бар ПДҚТ мен ЖІҚК-ні, байланыс, бақылау және басқару органдары мен пункттерін қамтитын ұғым;

22) мемлекеттік авиацияны басқару пункті – мемлекеттік авиация саласындағы уәкілетті органның құрылымдық бөлімшесі;

23) іздестіру және құтқару ауданы (бұдан әрі – ӘҚК) – ІҚО (Ж), сондай-ақ іздестіру-құтқару күштері мен құралдарының кезекшілігі қамтамасыз етілетін белгілі бір мөлшердегі аймақ;

24) NOTAM – электр байланысы құралдарымен жіберілетін және кез келген аэронавигациялық жабдықтың, қызмет көрсетудің және Қағидалардың қолданысқа енгізілуі, жай-күйі немесе өзгеруі туралы ақпаратты немесе ұшуды орындаумен байланысты персонал үшін олар туралы уақтылы ескертудің маңызы зор қауіп туралы ақпаратты қамтитын хабарлама;

25) ІҚО (Ж) жүргізу орнындағы үйлестіруші – нақты ауданда ІҚО (Ж) үйлестіру үшін тағайындалған тұлға;

26) ІҚО (Ж) үйлестірушісі – нақты немесе болжанатын авариялық жағдайға байланысты ден қою шараларын үйлестіру үшін уақытша тағайындалған лауазымды адам;

27) ӘК үйлестірушісі – ІҚО (Ж) үйлестірушісіне және іқо (Ж) жүргізу орнындағы үйлестірушіге қолдау көрсету мақсатында бірнеше ӘК-нің ІҚО (Ж) - ға қатысуын үйлестіретін тұлға немесе тұлғалар тобы;

28) КОСПАС-САРСАТ жүйесі – 406 МГц жиілікте сигналдар беретін авариялық маяктарды анықтауға арналған халықаралық спутниктік жүйе;

29) кезекші іздестіру-құтқару ӘК – ұшу қауіпсіздігін қамтамасыз ету бойынша кәсіптік даярлығы және авиациялық іздестіру мен құтқаруды орындауға рұқсаты бар экипажы бар дайындалған іздестіру-құтқару ӘК.